

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 21.09.2016
Deres ref.:
Vår ref.: 16-1037

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 3. kvartal 2016

Norges Bank skal utarbeide beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen er fastsatt til 1,5 prosent, gjeldende fra 30. juni i år. Beslutningsgrunnlaget for Norges Banks råd om motsyklisk kapitalbuffer i tredje kvartal 2016 legges fram i Pengepolitisk rapport 3/16.

Norges Banks vurdering tar utgangspunkt i at bankene bør bygge opp og holde en motsyklisk kapitalbuffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer vil bli vurdert i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen. Bufferkravet bør ikke uten videre trappes ned selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. Et råd om å redusere bufferkravet vil blant annet baseres på informasjon om markedsuro, vesentlig innstramning i tilbudet av kreditt og utsikter til store tap i bankene. Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien.

Norske banker har bygget kapital de siste årene for å møte økte krav til ren kjernekapitaldekning, herunder kravet til den motsykliske kapitalbufferen. Kapitaldekningen steg videre i andre kvartal i år. De største bankene oppfyller de fastsatte kapitalkravene med god margin, men må fortsette å bygge kapital for å nå annonserte kapitalmål. Bankenes utlånstap har økt de siste kvartalene, særlig på oljerelaterte eksponeringer. Tapene vil trolig fortsette å øke litt de neste kvartalene, men ventes likevel å holde seg på forholdsvis lave nivåer.

Norges Banks vurdering av finansielle ubalanser tar utgangspunkt i forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra en langsiktig trend. Den samlede kreditten til husholdninger og foretak har lenge steget raskere enn verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Samlet kredittvekst har avtatt gradvis det siste året, men lavere vekst i norsk økonomi har ført til at forholdstallet mellom kreditt og BNP likevel har økt.

Det siste året har gjeldsveksten i husholdningene avtatt noe, men gjelden stiger fortsatt raskere enn de disponible inntektene. Siden Finansdepartementet innførte forskrift om krav til utlån til boligformål i fjor, har andelen nye lån med særlig høy belåningsgrad avtatt noe. Norges Bank merker seg at Finansdepartementet har sendt forslag om videreføring og innstramning av forskrift om krav til utlån til boligformål på høring.

Fastlandsforetakenes gjeldsvekst er fortsatt moderat, og holdes oppe av utlån fra banker. Bankene i Norges Banks utlånsundersøkelse rapporterte i andre kvartal om svakere etterspørsel etter kreditt fra foretakene. Kredittpraksisen har vært om lag uendret de siste kvartalene. De siste månedene har

risikopåslagene i obligasjonsmarkedet avtatt for foretak med god kredittvurdering, mens de har holdt seg oppe for foretak innen oljeservice.

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) anbefaler at det beregnes tekniske referanseverdier for den motsykliske kapitalbufferen. Referanseverdiene vil gjenspeile nivået på kredittindikatoren målt som avvik fra beregnede langsiktige trender. Med Baselkomiteens trendberegning var referanseverdien 0 prosent i andre kvartal 2016. Med en alternativ trendberegning, som erfaringsmessig gir en bedre ledende indikator for kriser, var referanseverdien for bufferen $\frac{3}{4}$ prosent i andre kvartal. ESRB presiserer at det ikke skal være en mekanisk sammenheng mellom referanseverdien og nivået på bufferkravet, men at kravet skal baseres på et bredere beslutningsgrunnlag.

I tillegg til utviklingen i kreditten fester Norges Bank seg ved utviklingen i eiendomspriser og ved hvor stor del av sin finansiering bankene henter i finansmarkedene. Boligprisene stiger vesentlig mer enn husholdningenes disponible inntekter. Det siste halvåret har boligprisene steget kraftig i Oslo og i områdene rundt, og de siste månedene har prisveksten også tatt seg opp flere andre steder i landet. I områder med nær tilknytning til oljevirkosomheten er boligprisveksten fortsatt svak. Priser på næringseiendom, målt ved realprisen på sentralt beliggende kontorlokaler i Oslo, fortsatte å stige i første halvår. Bankenes markedsfinansieringsandel er stabil, og norske banker har god tilgang til markedsfinansiering. Kredittpåslagene på bankobligasjoner har fortsatt å falle.

Den vedvarende oppgangen i husholdningenes gjeldsbelastning og høy prisvekst på eiendom de siste årene er tegn på at finansielle ubalanser har bygd seg opp. Det siste året har kredittveksten i foretakene vært moderat, og husholdningenes kredittvekst har avtatt noe. Boligprisene har steget kraftig i det siste. Høy boligprisvekst kan føre til økt gjeldsopptak i husholdningene. Det gjør husholdningene samlet sett mer sårbare og øker faren for en brå nedgang i etterspørselen og utlånstap i bankene fram i tid. Det taler isolert sett for at kravet til den motsykliske kapitalbufferen kan settes opp. På den andre siden kan fortsatt svak vekst i norsk økonomi bidra til å dempe kredittveksten i både husholdninger og foretak. I tillegg har det vært en viss økning i bankenes utlånstap. I en slik situasjon vil et høyere krav til motsyklisk kapitalbuffer øke faren for at bankene strammer inn på tilgangen på kreditt overfor næringslivet.

Norges Banks hovedstyre har etter en samlet vurdering besluttet å gi Finansdepartementet råd om å holde bufferkravet uendret.

I arbeidet med rådet om motsyklisk kapitalbuffer har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Torbjørn Hægeland

Kopi: Finanstilsynet